

Til:

Kultur- og likestillingsdepartementet
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Digitaliseringsdepartementet
Finansdepartementet

Oslo, den 27. januar 2026

SAFO er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund (NHF), Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU), Norges Handikapforbunds Ungdom (NHFU), Angstforeningen og Foreningen Norges Døvblinde (FNDB).

Vår felles visjon er likeverd og likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Organisasjonene samarbeider om å gjøre FN-konvensjonen om rettighetene for mennesker med nedsatt funksjonsevne til en realitet i Norge.

INNSPILL FRA SAFO - Statsbudsjettet for 2027

SAFOs visjon er full deltakelse og likestilling for funksjonshemmede og at funksjonshemmedes menneskerettigheter realiseres i Norge.

Konvensjonen om rettighetene til funksjonshemmede CRPD, er nå inkludert i Menneskerettsloven med forrang. Vårt budsjettinnspill inkluderer viktige tiltak som vil bidra til å oppfylle funksjonshemmedes menneskerettigheter

I Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027, ber SAFO om følgende.

GRUNNSKOLE og VIDEREGÅENDE SKOLE – kapittel 225

Konvensjonen om funksjonshemmedes menneskerettigheter CRPD, legger til grunn funksjonshemmedes rett til et inkluderende utdanningssystem basert på like muligheter uten diskriminering.

Mange funksjonshemmede ekskluderes i skolehverdagen. Flere spesialskoler og spesialavdelinger er en negativ utvikling vi ser mange steder. Blant skoleelever opplever 30% av funksjonshemmede barneskoleelever å bli utestengt fra ordinært klassefellesskap, 50% blant funksjonshemmede elever ekskluderes i ungdomsskolen og hele 70% i videregående skole.

Funksjonshemmede elever i skolen opplever utestengende barrierer i form av mangelfull universell utforming, utilstrekkelig tilrettelegging på grunn av mangel på nødvendige hjelpemidler, mangelfull assistanse, lite tilrettelagt pedagogikk og tilrettelagte læreplaner, samt utilstrekkelig antall lærere med god nok pedagogisk og spesialpedagogisk kompetanse.

Morgendagens arbeidsgivere og arbeidskollegaer finner vi i dagens skole. Erfaringen som segregert elev i undervisningen vil også påvirke funksjonshemmedes selvbylde. Hvordan kan arbeidskollegaer, arbeidsgivere og funksjonshemmede selv fokusere funksjonshemmedes ressurser i et arbeidsmarked, når oppveksten har signalisert segregering og utenforskap?

UNIVERSELL UTFORMING – CRPD artikkel 9

«Veikart for universelt utformet nærscole 2030» ble utformet i 2018 som en plan for å sikre universell utforming av alle grunnskoler innen 2030. Forslagene til virkemidler var firdelt. En kombinasjon av juridiske, økonomiske, pedagogiske og organisatoriske virkemidler ble foreslått. Planlagt startpunkt var 2019 med estimert måloppnåelse innen 2030.

Veikartet innebar en systematikk som ennå ikke er fulgt opp. Regjeringen legger nå til grunn en målsetning om full universell utforming innen 2035. Dersom dette skal bli en realitet mener SAFO at Veikartets systematikk må følges opp. Vi mangler fremdeles oversikt over status, noe som bør være første steg på veien mot universell utforming. For å sikre nødvendig kommunal prioritering og tilstrekkelig økonomi, må både juridiske og økonomiske virkemidler foreslått i veikartet, inkluderes.

Kapittel 225 – SAFO sine forslag til Tiltak for universell utforming

SAFO ber regjeringen sikre at alle landets grunn- og videregående skoler blir universelt utformet gjennom en kombinasjon av krav og økonomiske virkemidler:

- **Regjeringen bør varsle at den vil bruke hjemlene i plan- og bygningsloven til å fastsette krav om at norske grunn- og videregående skoler skal være universelt utformet innen 31. desember 2035.**
- **Regjeringen bør fremme forslag om gjenåpning av rentekompensasjonsordningen for skolebygg og svømmeanlegg, med universell utforming som absolutt krav for tildeling, samt gjøre tilgjengelig tilskudd for undersøkelse av tilstanden i den enkelte kommune.**
- **Regjeringen bør fremme forslag om øremerkede prosjektmidler til oppgradering av grunnskoler på bakgrunn av planer og søknader fra interesserte kommuner.**

INKLUDERENDE NÆRSKOLE – CRPD artikkel 24

Funksjonshemmedes menneskerettigheter (CRPD) artikkel 24, sier at man skal «sikre et inkluderende utdanningssystem på alle nivåer».

Komiteen for funksjonshemmedes menneskerettigheter påpeker at det er segregering av funksjonshemmede når undervisningen av funksjonshemmede elever og studenter finner sted i egne lokaler som er utformet eller brukt for å ta imot mennesker med en eller flere funksjonsnedsettelse, atskilt fra andre uten funksjonsnedsettelse¹.

¹ Segregering – en praksis der forskjellige grupper i samfunnet, f.eks. forskjellige raser, religioner, sosioøkonomisk status eller funksjonshemmede og ikke-funksjonshemmede, blir holdt adskilt fra hverandre.

Om inkludering sier komiteen, at hele systemet, med innhold, undervisningsmetoder, tilnæringsmåter, strukturer og strategier må utformes på en måte som bidrar til at man kan overvinne barrierer og sørge for at det aktuelle alderstrinnet får undervisning der likeverd og deltakelse er i sentrum – i omgivelser som best ivaretar behov og preferanser.

I dag er situasjonen i grunnskolen følgende:

- Tre av fire timer med spesialundervisning i grunnskolen utføres av assistenter og ikke av lærerutdannede lærere
- Antall barn i spesialskoler øker, Tall for 2024 viser at antall barneskoleelever i spesialskole og spesialavdeling har økt med hele 40% de siste ti årene, fra 1928 barneskoleelever i 2014 til 2697 i 2024.
- Antall elever i grunnskolen som er plassert på «faste avdelinger for tilrettelagt opplæring» er 5042.
- Det er mer enn dobbelt så mange gutter enn jenter utenfor den ordinære skolen. I 2024 var det 3415 gutter, og 1627 jenter i spesialavdelinger og spesialskoler. Stadig flere barneskoleelever går på spesialskole
- Tre ganger så mange elever får spesialundervisning på 10. trinn som på 1.trinn, og over halvparten av disse har 190 timer eller mer.
- Statsforvalternes tilsyn i 2024 avdekket at 70% av skolene som ble undersøkt (100 skoler i 40 kommuner) ikke oppfylte lærernormen i grunnskolen²
- I 2024 ble det gjennomført syv tilsyn med individuelt tilrettelagt opplæring. Det ble avdekket 28 brudd på regelverket. Disse omfattet mangler i sakkyndige vurderinger, individuelle opplæringsplaner og gjennomføringen av undervisningen.

Kapittel 225 – SAFO sine forslag til Tiltak for en inkluderende grunnskole

SAFO ber regjeringen sikre at alle landets grunn- og videregående skoler legger til rette for en inkluderende skole i pakt med CRPD artikkel 24 gjennom en kombinasjon av tilsyn, sanksjonsmuligheter og øremerkede midler

- Regjeringen bør fremme forslag om øremerking av midler til utvidet bruk av tilsyn med et spesielt fokus på inkludering i ordinærskolen samt større grad av tilsyn med spesialskolene knyttet til innhold og kvalitet i opplæringen.
- Regjeringen bør fremme forslag om sanksjonsmuligheter for statsforvalteren når kommunene ikke følger opp pålegg om inkluderende fellesskole
- Regjeringen bør fremme forslag om øremerkede prosjektmidler til kommuner og fylkeskommuner med en målsetning om å bedre inkluderingen i fellesskolen ved hjelp av mer personalressurser og pedagogisk og spesialpedagogisk kompetanseheving.

TILGANG TIL RETTSSYSTEMET – Kapittel 350

FUNKSJONSHEMMEDES REELLE TILGANG TIL RETTSSYSTEMET – Artikkel 13

Partene skal sikre at funksjonshemmede har effektiv tilgang til rettssystemet på lik linje med andre, blant annet ved tilrettelegging av prosedyrer og tilrettelegging i forhold til alder.

² <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/oppsummering-av-tilsyn/statsforvalternes-tilsynsaktivitet-i-2024/opplaringsområdet/#larernorm>

LDO fremhever i sin rapport om diskrimineringsretten (2022), flere hovedutfordringer ved håndhevingsapparatet, blant annet manglende oppfølging av bruddsaker.

Den lange behandlingstiden i Diskrimineringsnemnda er uholdbar. Det tar i dag om lag 13 måneder før en sak som meldes inn, før klager får tildelt saksbehandler og starter saksbehandlingen. Dette kan føre at diskriminerte gir opp å klage. Det er viktig at nemnda tilføres nødvendige ressurser for å komme ned til en saksbehandlingstid som gjør nemnda til et reelt verktøy mot diskriminering.

Kapittel 350 – SAFO sitt forslag til tiltak - Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda

- **Regjeringen bør legge fram forslag om de bevilgningene som er nødvendige for å sikre at normal total saksbehandlingstid i Diskrimineringsnemnda ikke overstiger fire måneder.**

ET SELVSTENDIG LIV - Kapitlene 575, 581, 605 og 760

SAFO minner om at funksjonshemmedes menneskerettigheter CRPD nå er inkludert i Menneskerettsloven. Konvensjonen legger til grunn at alle er like etter loven og har rett på samme beskyttelse og samme fordel av loven, uten noen form for diskriminering. Det er en selvsagt rett for alle å kunne velge bosted og bolig ut fra egen prioritering og økonomiske ressurser.

TILGANG TIL NØDVENDIGE TJENESTER I SELV-VALGT BOLIG, - Artikkel 19

Funksjonshemmede, har akkurat samme rett som alle andre til å velge bosted, og med hvem de vil bo. I dag nektes mange denne selvsagte retten, fordi kommunen nekter å yte omsorgstjenester i selvvalgt bolig. Situasjonen er særskilt alvorlig for utviklingshemmede fordi mange kommuner tvangsflytter disse, noen ganger for å slippe unna pårørende som kjemper for et godt liv for sine kjære.

SAFO ber om at forslaget til statsbudsjett for 2027 inkluderer virkemiddel som kan bidra til funksjonshemmedes selvstendighet med gode tjenester i selvvalgte boliger:

Kapitlene 575, 581, 605 og 760 – SAFO sitt forslag til tiltak for et selvstendig liv – CRPD Art. 19

Kapittel 575, post 60 – Ressurskrevende tjenester

Da ressurskrevende tjenester ble innført i 2004, var innslagspunktet 700.000 (med 80% kompensasjon over dette). Utreknet etter dagens priser (SSB – oktober 2025) ville det ha gitt et innslagspunkt på ca. 1,2 millioner kroner. Dette bør gjeninnføres.

- **Regjeringen bør legge frem et forslag som innebærer at ordningen med ressurskrevende tjenester i dagens priser gir kommunen tilsvarende økonomisk refusjon som da ordningen ble innført i 2004.**

Kapittel 581 – Post 70 – Bustøtte,

Funksjonshemmede flest har lavere inntekter og høyere utgifter enn andre. Mange har også behov for universelt utformede/tilrettelagte boliger. Det er dyrt. Dagens bostøtte innebærer begrenset hjelp for mange med behov for større, bedre og mer tilrettelagte boliger. Den reelle situasjonen er at effekten av bostøtten er redusert som sosialpolitisk virkemiddel i løpet av de par siste tiår.

Nærmere 90% av husstandene som mottar bostøtte, leier boligen de bor i. Vår gjennomgang av reelle husleiekostnader for nøkterne boliger i store byer i Norge viser at mulig bostøtte for personer med lave inntekter ikke bidrar med nødvendig tilskudd til livsopphold. Størrelsen på godkjente boutgifter for store byer/ pressområder må økes

- **Regjeringen bør legge frem et forslag som innebærer et skikkelig løft i bostøtten. Øvre grense for økning av godkjente boutgifter i store byer bør heves kraftig**

Kapittel 581 – Tidligere Post 75 – Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig

Tilskuddet var tidligere en del av Husbankens portefølje for oppfølging, men ble i 2020 innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Det innebærer manglende oppfølging, oversikt og kontroll over boligtilskuddet som virkemiddel for at vanskeligstilte kan etablere seg og ved behov få tilskudd til tilpasning av bolig.

- **Regjeringen bør legge frem et forslag til øremerking og tilbakeføring til Husbankens portefølje. Forslaget til statsbudsjettet for 2017 la til grunn en ramme på godt og vel 466 millioner. Dette beløpet bør indeksreguleres og tilbakeføres til Husbanken.**

Kapittel 581 – Tidligere Post 79 – Heistilskudd

Ifølge SSB sine tall pr 2024 er det fortsatt 391 536 boliger i blokker uten heis. Noen av de boligblokkene som får installert heis i etterkant, har de rimeligste boligene som er tilgjengelig for de gruppene som har lavest inntekt. Nye leiligheter i boligblokker som bygges med heis, er gjerne dyrere.

Det er bare et sted mellom 10 og 20 prosent av dagens boligmasse som er tilgjengelig for rullestolbrukere. Heistilskuddet var en billig måte å øke denne andelen på i et relativt raskt tempo. For 2022 var tilskudd per heis var 1,9 millioner kroner. Ett års kostnad for drift av én sykehjemsplass er på om lag 1,7 mill. kr. Hvis en person bor et år mindre på sykehjem, er en heis allerede spart inn

- **Regjeringen bør initiere en utredning av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av hvordan installasjon av heis i blokker der dette er mulig, kan bidra til utvidet tilbud i boligmarkedet, og at eldre kan bo hjemme i større deler av livet.**
- **Regjeringen bør innføre en modernisert versjon av heistilskudd i forbindelse med statsbudsjettet for 2027.**

Kapittel 605 – post 01 – Driftsutgifter og Kapittel 2661 – post 73 og 76 – Tolk-ledsagerordningen

I statsbudsjettet for 2025 ble det for post 01 i driftsbudsjettet for NAV (kap. 605) beskrevet finansiering av administrasjon/ formidling av frilanstolker gjennom den nye innkjøpsmodellen. Informasjonen om dette var fjernet i forslaget til statsbudsjett for 2026 selv om anbudsmodellen skal gjennomføres. SAFO er bekymret for at merkostnaden som påløper ved anbudsmodellen ikke er tatt høyde for, og at dette vil svekke tolketjenestens mulighet til bruk av fast ansatte tolk/ledsagere. Dersom Regjeringens intensjon er en økning av antall faste tolkestillinger, må dette beskrives og post 01 må økes.

Frilanstolkene, finansiert over stønadsbudsjettet, kap 2661 og postene 73 og 76, må opprettholdes minst på samme nivå som i dag. Ideelt sett bør egentlig kostnadsanslagene som ble brukt i forslaget til statsbudsjett for 2026 økes i reelle kroner, fordi en ny honoreringsmodell for frilanstolkene (som vil være på plass sammen med ny innkjøpsmodell), vil drive kostnadene opp. Det innebærer at man får tilgang til færre frilanstolker for samme beløp. Selv om postene er betegnet som overslagsbevilgning, er definisjonen av dette i budsjettforslaget begrensende. I budsjettforslaget for 26 konkretiseres det at bevilgningen kun kan overstige kostnadsanslagene dersom antallet brukere øker. Et økt behov hos en bruker av tolk-ledsagertjenesten vil ikke kvalifisere for å overstige kostnadsanslaget. Resultatet kan fort bli redusert tilgang til frilansetolk, og i verste tilfelle, ingen tilgang mot slutten av året.

- **Regjeringen må sikre at forslaget til statsbudsjett for 2027 ikke innebærer en svekkelse av muligheten til bruk av fast ansatte tolk/ledsagere.**
- **Regjeringen må sikre at bevilgningene knyttet til tolk-ledsager i kapittel 2661, postene 73 og 76 sikrer mulighet for bevilgning utover kostnadsoverslaget enten bevilgningen dreier seg om økt antall brukere, eller det gjelder økt behov hos enkelte brukere.**

Kapittel 760 – Post 63 – Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsboliger

Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser benyttes av kommunene for å investere i samlokaliserte boliger til grupper av funksjonshemmede. Husbankens veileder til tilskuddet sier at boenhetene i prosjektene ikke skal ha et institusjonslignende preg og at de bør være plassert i ordinære og gode bomiljøer. Det skal ikke lokaliseres for mange boenheter i hvert bygg, og ulike brukergrupper skal ikke samlokaliseres på en uheldig måte. Realitetene de senere årene viser at samlokalisering i store enheter brer om seg, og at anbefalingene ikke følges. Vi har behov for sterkere juridiske virkemidler

- **Regjeringen bør forskriftsfeste krav om at tilskuddet ikke kan bevilges til institusjonslignende boliger konkretisert med spesifiseringene som finnes i dagens veileder**

ØKT YRKESAKTIVITET FOR FUNKSJONSHEMMEDE – Kapittel 634

«Pensjonister og yrkesaktive er mest fornøyd med egen livskvalitet, mens arbeidsledige og uføre kommer dårligst ut i en helt ny undersøkelse som for første gang har sett på hvor god livskvalitet nordmenn har»³.

«Arbeid har stor betydning for livskvalitet og helse, også for personer med utviklingshemming. Det gir struktur i hverdagen, sosial tilhørighet og kan bidra til bedre psykisk helse. Likevel er tilgangen til arbeid begrenset for personer med utviklingshemming, og mange står utenfor ordinært arbeidsliv»⁴.

VIRKEMIDLENE FOR Å BIDRA TIL ARBEID OG SYSSELSETTING - CRPD Art. 27

I tillegg til at et yrke, et arbeid bidrar til bedre livskvalitet, er dette også et virkemiddel for å tjene til livets opphold. Funksjonshemmede har jevnt over dårligere levekår enn andre, og en viktig grunn til dette er et arbeidsliv som ikke legger til rette for inkludering. Artikkel 27 i CRPD legger til grunn av funksjonshemmede ikke skal diskrimineres i rekruttering eller i jobb. Partene er forpliktet til å treffe hensiktsmessige tiltak, blant annet i lovs form.

SAFO ber om at forslaget til statsbudsjett for 2026 inkluderer virkemiddel som kan bidra til å bedre funksjonshemmedes muligheter på arbeidsmarkedet

Kapittel 634 – post 76 – SAFO sine forslag til viktige arbeidsmarkedstiltak for økt sysselsetting blant funksjonshemmede.

Syssetlingsgraden for funksjonshemmede er svært lav – 37,5% mot 78,4% for befolkningen generelt. Opplæringstiltak og lønnstilskudd er blant de mest effektive tiltakene for å øke sysselsettingen, i tillegg til Lånekassens ordninger for funksjonshemmede studenter. Økt utdanningsnivå styrker sannsynligheten for sysselsetting betraktelig. Lik rett til utdanning er et avgjørende virkemiddel for å sikre at flere blir sysselsatt.

- **Regjeringen må legge til rette for at funksjonshemmede som trenger tilrettelegging utover det som har behov for ekstra støtte utover lånekassens ordninger, kan gjennomføre høyere utdanning (utdanning utover 3 år) som arbeidsmarkedstiltak. Mulighet for høyere utdanning utover 3 år må forskriftsfestes.**

Kapittel 634 – post 79 – Funksjonsassistanse – ordningen må utvides

Ordningen med funksjonsassistanse er et godt virkemiddel for mange funksjonshemmede i arbeidslivet. Ordningen burde imidlertid også vært tilgjengelig for utviklingshemmede og studenter med behov for assistanse.

³ Statistisk sentralbyrå – Nasjonal livskvalitetsundersøkelse, publisert 7. oktober 2020: <https://www.ssb.no/so-siale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/darligere-livskvalitet-blant-arbeidsledige-og-ufore>

⁴ Om arbeid og psykisk helse for personer med utviklingshemming – NAKU, 10.01.2026: <https://naku.no/kunnskapsbanken/arbeid-og-psykisk-helse-personer-med-utviklingshemming>

- **Regjeringen bør fremme forslag om at ordningen med funksjonsassistanse skal utvides til også å gjelde for studenter og for utviklingshemmede.**

PSYKISK HELSE OG RUS - Kapittel 765

Å sikre nødvendige helsetjenester innenfor psykisk helse er en investering i livskvalitet og økte ressurser i arbeidslivet.

Høyest oppnåelige helsestandard uten diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne – Artikkel 25

Artikkel 25 understreker at partene skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at funksjonshemmede får tilgang til helsetjenester. Det understrekes også at man skal sørge for at funksjonshemmede får de helsetjenester som de trenger spesielt, på grunn av sin nedsatte funksjonsevne.

Kapittel 765 – Post 71 – Brukere og pårørende

Posten finansierer blant annet driftstilskudd til bruker- og pårørendeorganisasjoner, tilskudd til brukerstyrte tiltak og aktiviteter og til erfaringskompetanse. Organisasjonene er viktige bidragsytere inn i psykisk helsevesen og som støttespillere for brukere og pårørende som til daglig står i utfordrende situasjoner knyttet til egen helse eller pårørendes belastninger.

Brukerstyrte tiltak og aktiviteter og erfaringskompetanse er viktige og positive bidrag til psykisk helse – et område som har vært underfinansiert lenge. Innsatsen kan motvirke angst, utenforskap, ensomhet, radikalisering, ungdomskriminalitet og ikke minst utvikling av alvorlige psykiske lidelser. Det bidrar til å skape trygge rom og påvirke mestring i skole, arbeidsliv og samfunnet generelt.

Innsatsen fra pårørende er en vesentlig og positiv faktor i behandlingen av psykiske utfordringer. Helsedirektoratets pårørendeveileder viser til systematiske oversikter over studier som bekrefter pårørendes positive innvirkning i behandlingen. Samtidig viser også undersøkelser at stor belastning for pårørende fører til redusert helse og bidrar til at pårørende faller helt eller delvis ut av arbeidslivet.

«Minst 800 000 voksne pårørende i Norge i dag. I tillegg er det flere hundre tusen barn og unge som er pårørende.»⁵.

⁵ Rapport fra Pårørendealliansen, 2023 – Gjennomført av Menon Economics – <chrome-extension://efaid-nbmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://cdn.sanity.io/files/lamasxgx/production/bbef4041a6b86dec00ec09fe7c781d53e9eb472f.pdf>

Pårørende og brukere har behov for støtte og oppfølging og SAFO vil understreke at bruker- og pårørendeorganisasjoner er vesentlige støttespillere for pårørende og brukere i livssituasjoner som er svært vanskelige å stå i. På tross av dette er bevilgningen på post 71 vedtatt redusert med 10% fra regnskapet i 2024.

- **Regjeringen bør i statsbudsjettet for 2027 øke bevilgningen på post 71 slik at bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse og rus kan sikres rom for å bidra med viktige lavterskeltilbud og nødvendig bruker og pårørendemedvirkning.**

Kapittel 765 – Post 72 – Frivillig arbeid, hjelpetelefoner mv

«Gjennom ulike former for lavterskeltilbud, kan flere få hjelp på et tidlig tidspunkt. Rask tilgang på hjelp og behandling vil kunne ha stor betydning for enkeltmenneskers livskvalitet og mestringsevne. Det kan også bidra til å redusere pågangen på tilbudene i spesialisthelsetjenesten»⁶.

Ideelle og frivilling organisasjoner som driver hjelpetelefoner, likemannsarbeid og aktivitets-tilbud innen psykisk helse og rus er et vesentlig tilskudd til fagprofesjoner og helsepersonell innen psykisk helse og rus. Vårt samfunn er avhengig av frivillig innsats på en rekke områder og innenfor psykisk helse mangler både behandlingskapasitet og personell. Da er det nødvendig at frivillig sektor bidrar med gode lavterskeltilbud som inneholder brukere og pårørendes erfaringskompetanse for å demme for utvikling av alvorligere psykiske problemer. Vedtatt budsjett på post 72 for 2026 innebærer en styrking på området, noe som er positivt. Allikevel vil vi påpeke at finansieringen på området har vært kraftig underfinansiert over tid, og statsbudsjettet for 2027 må inkludere minst tilsvarende finansiering på området.

- **Regjeringen bør i statsbudsjettet for 2027 øke bevilgningen på post 72 slik at trykket på utvikling, tilpasning og etablering av kunnskaps- og erfaringsbaserte lavterskeltilbud inne psykisk helse og rus økes.**

FUNKSJONSHEMMEDES DELTAKELSE – kapitlene 352 og 339

«Funksjonshemmede bør ha anledning til å delta aktivt i prosesser som fører fram til beslutninger om politikk og programmer, herunder dem som berører dem direkte»⁷

FUNKSJONSHEMMEDE SKAL HØRES GJENNOM REPRESENTATIVE ORGANISASJONER – artikkel 4.3

«I arbeidet med å utvikle og gjennomføre lovgivning og politikk som tar sikte på å gjennomføre denne konvensjon, og i andre beslutningsprosesser som gjelder spørsmål knyttet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, skal partene aktivt trekke inn og rådføre seg inngående med mennesker med nedsatt funksjonsevne»⁸

⁶ Fra Meld. Til Stortinget nr. 23 – (2022/2023) - <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-23-20222023/id2983623/?ch=3>

⁷ Fra fortalen i CRPD

⁸ Fra CRPD-artikkel 4.3

Kapitlene 352 og 339 – SAFO sine forslag til tiltak for å sikre representasjon

Kap. 352 Post 70 Deltakelse for personer med funksjonsnedsettelse

Et vesentlig prinsipp i FN-konvensjonen om funksjonshemmedes menneskerettigheter (CRPD) er å sikre representasjon og medbestemmelse. Funksjonshindredes organisasjoner er i en særstilling for å sørge for dette. I tillegg har mange av organisasjonene vesentlig høyere kostnader til drift enn andre frivillige organisasjoner.

Inkorporeringen av CRPD i menneskerettsloven må følges av en styrking av funksjonshindres organisasjoner og representasjon. Myndighetene har ansvar for å bidra betydelig for å sikre at organisasjonene kan bidra til reell likestilling og deltakelse for funksjonshindrede.

- **Regjeringen bør fremme forslag om å styrke støtten til organisasjonene med minst 30 millioner kroner i statsbudsjettet for 2027.**

Kapittel 339 Pengespill lotterier og stiftelser

Det er rimelig og fornuftig at det finnes klare grenser for pengespill i Norge. Norsk tipping og Rikstoto har en spillgrense på 20 000 kroner i måneden. Fra september av valgte regjeringen å innføre en vesentlig lavere grense for bingo, og dermed en ulikebehandling av forskjellige pengespill.

Viktige deler av den lokale frivilligheten i Norge har hoveddelen av sine frie inntekter fra nettopp bingoene. Med den nye tapsgrensen står vi overfor en stor knekk i den norske frivilligheten.

Dette bortfallet rammer lokalforeninger som driver svært viktig likepersonarbeid. Det finnes svært lite alternativ finansiering av dette viktige arbeidet i dag. Bare knappe to måneder etter at forskriften tredder i kraft ser vi et stort inntektsfall for bingohallene, som medfører at det haster å få på plass løsninger som sikrer frie midler til den lokale frivilligheten, før lokale organisasjoner må legge ned sine viktige tilbud i alle landets fylker.

- **Regjeringen bør varsle at bingospill gis tilsvarende spillgrenser som Norsk Tipping og Rikstoto.**

Med vennlig hilsen

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner

